JUNIOR CITIZENS THROUGH VOLUNTEERING

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ ΣΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ

JUNIOR CITIZENS THROUGH VOLUNTEERING

UNIVERSIDAD DE BURGOS

iriv

ERIFO

ΠΕΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

ZNANSTVENORAZISKOVALNI CENTER

Επιμέλεια από: Δρ. Bénédicte HALBA- Iriv Conseil

Συγγραφείς:

Δρ. Mónica Ibáñez Angulo, Πανεπιστήμιο Burgos (Ισπανία)
Δρ. Bénédicte HALBA, Ινστιτούτο για την Έρευνα και Πληροφόρηση στον Εθελοντισμό (Γαλλία)
Δρ. Andrea Cenderello, ERIFO, Ente per la Ricerca e Formazione (Ιταλία)
Δρ. Marjeta Pisk, Ερευνητικό Κέντρο της Σλοβένικης Ακαδημίας Επιστημών και Τεχνών (ZRC SAZU) (Σλοβενία)
Δρ. Λουκάς Αντωνίου, Ινστιτούτο Εργασίας Κύπρου - ΙΝΕΚ-ΠΕΟ (Κύπρος)

Νοέμβριος 2018

Junior Citizens through Volunteering (JUCIVOL)
Αριθμός προγράμματος: 580398-EPP-1-2016-1-ES-EPPKA3-IPI-SOC-IN

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Δήλωση: Οι πληροφορίες και οι θέσεις αυτής της έκδοσης είναι των συγγραφέων και δεν αντανακλούν αναγκαστικά την επίσημη άποψη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ούτε οι θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα σώματα ούτε άλλο πρόσωπο που δραν εκ μέρους τους μπορεί να πάρει την ευθύνη για τη χρήση που μπορεί να γίνει από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται μέσα.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ ΣΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ

JUNIOR CITIZENS THROUGH
VOLUNTEERING

JUNIOR CITIZENS THROUGH
VOLUNTEERING

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

		Σελίδα
1.	Εθελοντισμός: Τι είναι και τι δεν είναι.	4
2.	Ποιος μπορεί να γίνει εθελοντής και ποιος όχι	6
3.	Τα οφέλη των εθελοντών και τα κύρια εμπόδια που έχουν να ξεπεράσουν	9
4.	Από την εμπειρία στις ικανότητες: κατανοώντας την προσέγγιση των τεσσάρων βημάτων	13
5.	Τυπικός / Μη-τυπικός / Άτυπος εθελοντισμός	16
6.	Που και πως μπορώ να γίνω εθελοντής στη χώρα μου	19
7.	Εθελοντισμός στο εξωτερικό: στην Ευρώπη και στον κόσμο	22
8.	Η προσωπική λίστα ελέγχου για την εθελοντική μου δράση	24
9.	Σχετική βιβλιογραφία	27
10.	Συνεχίζοντας με τη διαδικασία του JuCiVol	31

JUNIOR CITIZENS THROUGH VOLUNTEERING

1.- Εθελοντισμός: τι είναι και τι δεν είναι

Μια δραστηριότητα η οποία συμπεριλαμβάνει τη δαπάνη χρόνου, χωρίς πληρωμή, κάνοντας κάτι που έχει στόχο να ωφελήσει κάποιον (άτομα ή ομάδες) άλλους από ή επιπρόσθετα των στενών συγγενών, ή να ωφελήσει το περιβάλλον
(Davis Smith, 1998).

Ο εθελοντισμός είναι: πέντε διαστάσεις του εθελοντισμού (Halba, 2006)

- Μια δραστηριότητα που διενεργείται από την ελεύθερη βούληση του ατόμου – ιδέα της ελευθερίας,
- Απλήρωτη δραστηριότητα γιατί δεν συμπεριλαμβάνει καθόλου μισθό – ιδέα της ανιδιοτέλειας,
- Δραστηριότητα που δεν γίνεται για το όφελος του ατόμου ή της οικογένειάς του αλλά είναι 'δώρο για τον ξένο' – ιδέα του αλτρουϊσμού,
- Δραστηριότητα για το γενικό καλό και όχι για το συμφέρον μια μικρής ομάδας ανθρώπων – ιδέα του γενικού καλού/γενικού σκοπού,
- Δραστηριότητα που λαμβάνει χώρων σε ένα οργανωμένο ή επίσημο πλαίσιο – τις πλείστες φορές σε μη-κυβερνητικές οργανώσεις και ιδρύματα.

Ο εθελοντισμός δεν είναι:

- Μια μη πληρωμένη, υποχρεωτική δραστηριότητα που στοχεύει να τιμωρήσει κάποιο για ένα σφάλμα, λάθος ή κακούργημα,
- Μια δραστηριότητα που ικανοποιεί μόνο τα προσωπικά συμφέροντα παρά το γεγονός ότι ένας φίλος ή συγγενής μπορεί να επωφεληθεί,
- Μια δραστηριότητα που προσφέρει υλική ανταμοιβή – παρότι μερική οικονομική συνεισφορά μπορεί να γίνει δεχτεί εάν δικαιολογείται,
- Μια δωρεάν ομόλογη δραστηριότητα μια άλλης δωρεάν υπηρεσίας – μια 'δωρεάν δραστηριότητα' (απλήρωτη) δεν είναι αρκετή για να ορίσει την εθελοντική δραστηριότητα.
- Μια 'απλήρωτη' εργασία σε έναν κερδοσκοπικό οργανισμό δεν μπορεί να θεωρηθεί ως εθελοντισμός – μπορεί να είναι πρακτική άσκηση αλλά όχι εθελοντική εργασία.

Στην Ισπανία: Σύμφωνα με την πιο πρόσφατη Ισπανική νομοθεσία (Νόμος 45/2015 για τον Εθελοντισμό), οι εθελοντικές δραστηριότητες θα αναγνωρίζονται επισήμως εάν αυτές οι δράσεις: (i) έχουν υποστηρικτική φύση, (ii) γίνονται ελεύθερα και εθελοντικά, (iii) δεν λαμβάνουν οποιαδήποτε πληρωμή και (iv) πραγματοποιούνται στα πλαίσια ενός οργανισμού.

Στη Γαλλία: Υπάρχει μια διαφορά μεταξύ "Bénévolat" και "Volontariat" παρόλο που και οι δύο έννοιες συμπεριλαμβάνουν 5 βασικές αρχές: ελευθερία (ελεύθερη συμμετοχή), μη κερδοσκοπική φύση (απλήρωτη εργασία), αλτρουϊσμός (για τον 'άλλο' που δεν είναι οικογένεια ή φίλοι), για το γενικό καλό (ιδέα του γενικού καλού), σε μη κερδοσκοπικό (δημόσιο ή συνεργατικό) οργανισμό (που υποστηρίζεται από δημόσια χορηγία λόγω του ότι απευθύνεται στο γενικό πληθυσμό ή σε άτομα με ειδικές ανάγκες).

Στην Ιταλία: Η κύρια αναφορά της εθελοντικής εργασίας στην Ιταλία είναι ο Νόμος ν.266 της 11 Αυγούστου 1991, επίσης ονομάζεται *Legge Quadro sul volontariato.* Όπως αναφέρεται στο ΑΡΤ. 2 του νόμου αυτού, (1) Εθελοντικές δραστηριότητες αναγνωρίζονται ως αυτές που προσφέρονται σε προσωπικό, αυθόρμητο και χωρίς όφελος τρόπο και σε μη-κερδοσκοπική βάση, (2) Η εθελοντική εργασία δεν μπορεί να πληρώνεται με οποιοδήποτε τρόπο ακόμα και από το δικαιούχο, (3) Το εθελοντικό στάτους είναι ασύμβατο με οποιαδήποτε μορφή υποστηρικτικής ή αυτόνομης εργασιακής σχέσης και με άλλες σχέσεις πατρογονικού περιεχομένου με τον οργανισμό που είναι μέρος.

Στη Σλοβενία: Ο εθελοντισμός στη Σλοβενία έχει νομοθετηθεί το 2011 με Εθελοντική Πράξη, αλλά δεν υπάρχει συγκεκριμένος νόμος για τον νεανικό εθελοντισμό, μόνο η Πράξη για το Δημόσιο Συμφέρον στον Τομέα Νεολαίας (Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju), ο οποίος εισαγάγει τον νεανικό εθελοντισμού ως μια βασική ενότητα της πολιτικής για την νεολαία. Ένας οργανισμός που φιλοξενεί εθελοντές θα πρέπει να κρατάει ιστορικό των εθελοντών και των εθελοντικών πράξεων και να εκδίδει πιστοποιητικό αναγνωρίζοντας την εθελοντική εμπειρία. Ο εθελοντισμός σε επίσημο πλαίσιο είναι (συνήθως) επισήμως συμφωνημένος με συμβόλαιο μεταξύ του οργανισμού και του ιδιώτη εθελοντή.

Στην Κύπρο: Η εθελοντική δραστηριότητα στην Κύπρο αντικατοπτρίζει μια έννοια που συμπεριλαμβάνει μια πολύμορφη σειρά από επίσημες, ανεπίσημες, ad-hoc και συστηματικές δράσεις που λαμβάνονται από τα άτομα ή συλλογικά από ομάδες ή τις δομές ενός οργανισμού και έχουν σκοπό να υποστηρίξουν το άτομο, τις κοινωνικές ομάδες και τις κοινότητες που υπηρετούν το ευρύτερο δημόσιο συμφέρον και κοινωνικούς σκοπούς.

2.- Ποιος μπορεί να είναι εθελοντής και ποιος όχι

Εθελοντής/ρια είναι:

- Γυναίκα ή άντρας – η ποικιλομορφία στο φύλο ενδυναμώνεται ιδιαίτερα στους τομείς που είναι παραδοσιακά προσανατολισμένοι στους 'άντρες' (π.χ. αθλητισμός) ή στις 'γυναίκες' (π.χ. κοινωνικές υπηρεσίες).
- Σε οποιαδήποτε ηλικία αλλά κατά προτίμηση στην ηλικία της εργασίας (για λόγους ασφαλείας)
- Οποιαδήποτε είναι η θρησκεία του ατόμου, η κουλτούρα ή η εθνικότητά του – άτομα σε οποιαδήποτε θρησκεία, πολιτικό ή πολιτισμικό πιστεύω είναι αποδεκτά υπό τον όρο ότι δεν εκφράζονται δημόσια όταν εκτελούν την εθελοντική τους δραστηριότητα (για να αποφεύγεται ο προσηλυτισμός).
- Το άτομο που δείχνει σεβασμό στις απόψεις και σκέψεις των άλλων (ανοικτόμυαλο).
- Το άτομο που σέβεται τα εμπιστευτικά και προσωπικά δεδομένα που μπορεί να λάβει από τα άτομα που υποστηρίζει (ουδετερότητα).

Δεν μπορώ να είμαι εθελοντής/ρια εάν:

- Δεν έχω τον ελάχιστο χρόνο να αφιερώσω στους άλλους.
- Θέλω να πληρώνομαι για όλες τις δραστηριότητες που είμαι αναμεμειγμένος.
- Ζητώ συνέχεια τη στήριξη από τους άλλους και δεν ξέρω πώς να αντιμετωπίσω αναπάντεχα γεγονότα ή μια νέα δράση.
- Ξέρω τα πάντα για τα πάντα και δεν ακούω κανένα που θα μου πρόσφερε κάποια εισήγηση ή πρόταση
- Νιώθω πολύ ανώτερος των ανθρώπων που έχουν ανάγκη, και μου προκαλούν αδιαφορία, απέχθεια και αίσθημα θυμού.

Στην Ισπανία: Ο Νόμος 4/2015 λαμβάνει υπόψη την πιθανότητα των ανηλίκων να συμμετάσχουν στις εθελοντικές δραστηριότητες εφόσον γίνεται σεβαστό το συμφέρον τους και οι εθελοντικές δραστηριότητες δεν

προκαλούν ζημιά στην ακεραιότητά τους. Διαφοροποιεί τους ανήλικους στις ηλικίες 16 με 18, που θα πρέπει μόνο να έχουν τη σύμφωνη γνώμη του γονέα ή του νόμιμου κηδεμόνα και των ανήλικων μεταξύ 12 και 16 χρόνων που εκτός από την γονική συναίνεση χρειάζεται εξωτερική αξιολόγηση για να καθορίσει εάν η εθελοντική δράση θα μπορούσε να βλάψει την ανάπτυξη και τη γενική εκπαίδευση τους.

Στη Γαλλία: Η νόμιμη ηλικία για επαγγελματική δραστηριότητα είναι τα 16 χρόνια (το τέλος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης) επομένως και η εθελοντική εμπειρία μπορεί να αρχίσει επισήμως στα 16 χρόνια παρόλο που οι νέοι μπορούν να είναι εθελοντές αλλά κάτω από την νόμιμη επίβλεψη ενός ενήλικα και τη σύμφωνη γνώμη των γονέων. Υπάρχει μια πρωτοβουλία που εφαρμόστηκε από το Ligue de l'Enseignement (εκπαίδευση για όλους) από το 1998 ονομαζόμενη "Junior associations" που έχει στόχο να ενδυναμώσει τη δημιουργία και ηγεσία των ιδρυμάτων των νέων – μια ιστοσελίδα έχει δημοσιευτεί επί τη ευκαιρία των 20χρονων γενεθλίων - https://juniorassociation.org/20_ans. Η κύρια ιδέα είναι να ξεπεραστεί η εξαίρεση της παιδικής ηλικίας και να επιτρέψει στους νέους εθελοντές να έχουν ρόλο στελεχών στους συνδέσμους.

Στην Ιταλία: Το ART. 37 του Ιταλικού Συντάγματος λέει ότι «η Δημοκρατία προστατεύει την εργασία των ανηλίκων με ειδικές διατάξεις», επιτρέποντας με αυτή την έννοια τους ανήλικους να συμμετάσχουν στις εθελοντικές δραστηριότητες. Ο Νόμος ν.266 του 1991 λέει «το στάτους εθελοντισμού είναι ασύμβατο με οποιαδήποτε μορφή υποστηρικτικής ή αυτόνομης εργασιακής σχέσης και με άλλες σχέσεις πατρογονικού περιεχομένου με τον οργανισμό που είναι μέρος».

Στη Σλοβενία: Δεν υπάρχει συγκεκριμένη ομάδα μεταξύ του πληθυσμού των νέων που ορίζεται στα επίσημα έγγραφα στη Σλοβενία εκτός από Άρθρο 18 της Εθελοντικής Πράξης, το οποίο απαιτεί νόμιμο εκπρόσωπο ή κηδεμόνα να υπογράφει εθελοντική συμφωνία εάν το παιδί είναι κάτω των 15 χρόνων. Οι ανήλικοι μπορούν να συμμετάσχουν στις εθελοντικές δράσεις μόνο αν αυτές οι δράσεις συνεισφέρουν στην εκπαιδευτική και προσωπική τους ανάπτυξη, εάν δεν αποτελεί απειλή στην υγεία τους και δεν τους εμποδίζει να ολοκληρώνουν τις σχολικές τους υποχρεώσεις. Γενικά, τα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης οργανώνουν εθελοντική εργασία ως υποχρεωτικό μάθημα και τα επαγγελματικά σχολεία ως μάθημα επιλογής.

Στην Κύπρο: Σύμφωνα με το Νόμο του ΠΣΣΕ (2006), εθελοντής στην Κύπρο εννοείται οποιοδήποτε άτομο το οποίο προσφέρει, χωρίς καμιά οικονομική

ή άλλη συναλλαγή, υπηρεσίες ή μέσα στα άτομα ή ομάδες ή στην κοινωνία που αντιμετωπίζει κοινωνικές ανάγκες.

JUNIOR CITIZENS THROUGH
VOLUNTEERING

3.- Τα οφέλη των εθελοντών και τα κύρια εμπόδια που έχουν να ξεπεράσουν

Τα **οφέλη** του εθελοντισμού:

1. Είμαι αξιόπιστος γιατί είχα τη δυνατότητα να εμπλέξω τον εαυτό μου για μια συγκεκριμένη περίοδο χρόνου, σε συστηματική βάση, για κάποιον που δεν είναι μέλος της οικογένειάς μου και χωρίς να ζητάω υλικά ανταλλάγματα.
2. Είμαι ικανός να μοιραστώ με τους άλλους τις εμπειρίες και τις ικανότητές μου και να τις μεταφέρω στο κόσμο που μπορεί να τις χρειάζεται ή να μπορεί να επωφεληθεί από αυτές σε κάποια χρονική στιγμή στη ζωή του.
3. Είμαι ευαίσθητος σε δύσκολα θέμα που μπορεί να αντιμετωπίζει ο κόσμος (αρρώστια, εθισμό, κοινωνικές και οικονομικές δυσκολίες, ενσωμάτωση…) και προσπαθώ να συνεισφέρω όσο μπορώ.

Τα κύρια **εμπόδια** για να γίνει κανείς εθελοντής/ρια:

1. Έλλειψη αυτοπεποίθησης στις δυνατότητες, δεξιότητες ή ικανότητές μου επειδή δεν έχω πρακτική εμπειρία.
2. Έλλειψη πληροφόρησης από τους υπευθύνους – άτομα κυρίως που ήταν εθελοντές οι ίδιοι ή που είναι καλά πληροφορημένοι για τα ιδρύματα και τους μη-κερδοσκοπικούς οργανισμούς.
3. Έλλειψη χρόνου λόγω του ότι είμαι φοιτητής/τρια και θα πρέπει να εργάζομαι επί πληρωμής για να πληρώνω τις σπουδές, τη στέγαση και το φαγητό μου επειδή η οικογένειά μου δεν έχει την οικονομική ευχέρεια.

JUNIOR CITIZENS THROUGH VOLUNTEERING

Στην Ισπανία: Οφέλη: «Λόγω των εθελοντικών μου δράσεων έμαθα να οργανώνω καλύτερα το χρόνο μου και να βλέπω τις ευθύνες πιο σοβαρά», «Ο εθελοντισμός με έχει βοηθήσει να εργάζομαι σε ποικιλόμορφα περιβάλλοντα», «Καλωσορίζουμε νέους στον οργανισμό μας επειδή φέρνουν καινούργιο αέρα», «Οι νέοι που προσφέρουν εθελοντικά είναι πιο ώριμοι από τους νέους που δεν προσφέρουν», Οι νέοι εθελοντές βοηθούν πολύ με τις νέες τεχνολογίες… έχουν γεννηθεί με αυτές».

Εμπόδια: Τα κύρια εμπόδια να γίνει κανείς εθελοντής είναι η έλλειψη χρόνου. Σύμφωνα με την έρευνα που έγινε από την Ισπανική Πλατφόρμα Εθελοντισμού, αυτή είναι η περίπτωση των ατόμων από τα 25 μέχρι τα 34 χρόνια, με μέτρια εκπαίδευση και/ή που ζουν με παιδιά. Αυτή είναι ειδικά η περίπτωση των γυναικών που συχνότερα από τους άντρες το βρίσκουν δυσκολότερο να συμφιλιώσουν τις εθελοντικές δραστηριότητες με τις υπόλοιπες, ειδικά οι δράσεις σε σχέση με την μητρότητα. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο ψηλών ποσοστών ανεργίας, όπως είναι η περίπτωση της Ισπανίας, ο εθελοντισμός μπορεί να παίξει ένα διφορούμενο ρόλο. Από την μια μεριά, μπορεί να παραβιάσει τα εργατικά δικαιώματα και να εμποδίσει τη δημιουργία αποδοτικής εργασίας και από την άλλη, μπορεί να είναι πολύ σημαντικός παράγοντας ενεργοποίησης των ανθρώπων και πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

Στην Γαλλία: Το κύριο όφελος συμμετοχής στον Εθελοντισμό για τους νέους είναι η απόκτηση σχετικής επαγγελματικής εμπειρίας όπως λέει ο Νόμος του 2002 (κοινωνικός εκσυγχρονισμός), η εθελοντική δράση μπορεί να εκληφθεί ως τέτοια κάτω από το Valuing Prior Learning Process (VPL) εάν η συμμετοχή είναι αντιπροσωπευτική (χρόνος που αφιερώθηκε στη δράση και τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν). Επιπρόσθετα, η εθελοντική εμπειρία μπορεί να είναι ουσιαστική στήριξη για την υποχρεωτική πρακτική που οι φοιτητές θα πρέπει να επιτύχουν στο πλαίσιο των σπουδών τους στην Ανώτερη Εκπαίδευση (επίπεδο σπουδών: κυρίως στο Master 1 & Master 2). Ένα τρίτο όφελος είναι η ενδυνάμωση της ευαισθητοποίησης του πολίτη, όσο μεγαλύτερος ο αριθμός εθελοντών τόσο μεγαλώνει η πιθανότητα να ψηφίζουν οι νέοι στις εκλογές.

Τα βασικά εμπόδια: η έλλειψη χρόνου (σε ανταγωνισμό με το χρόνο που αφιερώνεται στην οικογένεια και στην αναψυχή), η έλλειψη λεφτών (η εθελοντική δράση μπορεί να έχει οικονομική επίδραση ή μπορεί να είναι σε ανταγωνισμό με την πληρωμένη εργασία), έλλειψη κινήτρων ή αυτοπεποίθησης (κυρίως ανάμεσα σε νέους που εγκαταλείπουν νωρίς το σχολείο) ειδικά όταν δεν μπορούν να βρουν πληρωμένη εργασία δεν

βλέπουν τη χρησιμότητα να κάνουν ‘κάτι για το τίποτε’, μερικοί βλέπουν τον εθελοντισμό ως πολυτέλεια.

Στην Ιταλία: Οφέλη: η εθελοντική εργασία αυξάνει τις πιθανότητες ικανοποίησης της ζωής του ατόμου – σε θέματα που είναι πολύ διαφορετικά από την μεριά του εισοδήματος, το επίπεδο μόρφωσης, το χώρο διαμονής, το θρήσκευμα ή προσωπικών τάσεων: η θετική επίδραση στην ευημερία. Ο εθελοντισμός ευνοεί την πολιτική συμμετοχή των μη προνομιούχων και αυξάνει την εμπιστοσύνη στους άλλους.

Εμπόδια: η έλλειψη χρόνου, λεφτών, ελεύθερες και ευμενής δομές της οικογενειακής μονάδας μπορεί να είναι αποθαρρυντικές. Επιπρόσθετα, υπάρχουν μερικές ψυχολογικές στάσεις που μπορεί να αντιπροσωπεύουν ένα εμπόδιο για τέτοιου τύπου δραστηριοτήτων: υπερβολική πίεση, παρορμητικότητα, αδιακρισία, καιροσκοπία, κομφορμισμός και επιδειξιμανία.

Στη Σλοβενία: Οι εθελοντές αναγνωρίζουν περισσότερα τα οφέλη που επηρεάζουν τους ανθρώπους που εργάζονται μαζί και εκφράζουν τη χαρά της ευγνωμοσύνης τους. Πέρα από τα οφέλη, είναι και ο εμπλουτισμός των διαπροσωπικών σχέσεων των εθελοντών, που αξιολογούν περισσότερο στην εθελοντική τους εμπειρία, ως σημαντικό μέσο απόκτησης αυτοεκτίμησης, ανάπτυξης επικοινωνιακών και ήπιων δεξιοτήτων. Η ανάπτυξη του κοινωνικού δικτύου κάποτε διευκολύνει την εύρεση σχολής ή εργασίας. Το νομοθετικό πλαίσιο προνοεί τη διασφάλιση της εθελοντικής εμπειρίας σε περίπτωση ανεργίας. Πολλοί νέοι NEET (ανάμεσά τους πολλοί με μεταναστευτικό υπόβαθρο) έχουν έλλειψη κινήτρων στο να κυνηγήσουν εργασία ή να αναμειχθούν με τον εθελοντισμό επειδή είναι ικανοποιημένοι από τις κοινωνικές παροχές που λαμβάνουν και δεν αξιώνουν κάτι περισσότερο. Ο παραδοσιακός τρόπος ζωής συγκεκριμένων ομάδων Μουσουλμάνων γυναικών που τις περιορίζει στο γονικό ρόλο και τη φροντίδα των σπιτιών τους σε συνδυασμό με τις μεγάλες απουσίες των συζύγων τους και ενός μη ικανοποιητικού κοινωνικού δικτύου δεν τους επιτρέπει να συμμετάσχουν στην εθελοντική δραστηριότητα.

Στην Κύπρο: Μαρτυρίες εθελοντών: «Όταν πρωτοήρθα στην Κύπρο δεν ήξερα κανέναν. Δουλεύοντας ως εθελοντής σ’ αυτό τον οργανισμό ήταν το μέσο για να γνωρίσω τόσους άλλους νέους στην ηλικία μου που μοιραζόμαστε τα ίδια ενδιαφέροντα», «Κατά τη διάρκεια της χρονιάς αποφοίτησης μου από το Λύκειο, εργάστηκα ως εθελόντρια στο Σύνδεσμο Οικογενειακού Προσανατολισμού. Ήταν μια εμπειρία με πολλά οφέλη, και

ήταν τότε που αποφάσισα να σπουδάσω κοινωνική πολιτική. Είμαι τώρα στο δεύτερο έτος σπουδών μου και πολύ ευχαριστημένη με την απόφασή μου'.

Εμπόδια: σύμφωνα με τους συμμετέχοντες στο 'World Volunteering Café' ανάμεσα στα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι νέοι είναι: (1) έλλειψη χρόνου (συχνά όμως χρησιμοποιείται ως δικαιολογία), (2) έλλειψη κουλτούρας εθελοντισμού ανάμεσα στους νέους, (3) έλλειψη ενθάρρυνσης και κινήτρων, (4) η πολιτική ταυτότητα πολλών οργανισμών, (5) μη επαρκής πληροφόρηση για τις εθελοντικές ανάγκες, (6) οι νέοι δεν αναγνωρίζουν και/ή δεν εκτιμούν τα οφέλη του εθελοντισμού, (7) αστικοποίηση, οι αριθμοί νέων σε πολλές αγροτικές περιοχές είναι περιορισμένοι λόγο της μαζικής μετακίνησης των ανθρώπων στα αστικά κέντρα. Για αυτό το λόγο οι εθελοντικές οργανώσεις στις αγροτικές περιοχές έχουν δυσκολίες να στελεχώσουν τις δράσεις τους και (8) οι γλωσσικές δεξιότητες πολλών νέων με μεταναστευτικό υπόβαθρο.

JUNIOR CITIZENS THROUGH
VOLUNTEERING

4.- Από την εμπειρία στις ικανότητες

Κατανοώντας την προσέγγιση των τεσσάρων βημάτων

1ο Βήμα – ορίζοντας την εθελοντική εμπειρία

(περιγραφή των συνιστωσών και καθηκόντων)

⇓

2ο Βήμα – αναγνωρίζοντας τις ικανότητες προς επίτευξη

επικέντρωση στις BI6 – κοινωνικές ικανότητες & ικανότητες που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη και BI7 – Αίσθημα πρωτοβουλίας & επιχειρηματικότητα

⇓

3ο Βήμα – αξιολόγηση βασικών ικανοτήτων
(στη βάση κλίμακας από το επίπεδο 0 – καθόλου ικανός/ικανή – επίπεδο 5-δημιουργός)

⇓

Βήμα 4ο – δόμηση σχεδίου δράσης

Επιλογή 1 – εμπειρία προς βελτίωση, βελτίωση του επιπέδου ικανότητας
Επιλογή 2 – πρόγραμμα κατάρτιση για επικύρωση της ικανότητας (στο βιογραφικό)
Επιλογή 3 – Διαδικασία για την απόκτηση διπλώματος ή πιστοποίησης

⇓

Πίσω στο 1ο βήμα για κάθε νέα εθελοντική εμπειρία

Στην Ισπανία: Το Ισπανικό Συμβούλιο Νεολαίας και οι οργανισμοί νεολαίας των αυτόνομων κοινοτήτων ενέκριναν το 2017 το πρόγραμμα για την ανάπτυξη ενός συστήματος αναγνώρισης της μη-τυπικής μάθησης στον τομέα της νεολαίας. Αυτό το πρόγραμμα είναι βασισμένο στην ανάπτυξη, τροποποίηση και διεύρυνση του τωρινού συστήματος "Reconoce System" το οποίο πιστοποιεί τις δεξιότητες που λαμβάνονται μέσω του νεανικού εθελοντισμού (http://www.injuve.es/empleo/noticia/aprobado-el-nuevo-sistema-de-reconocimiento-de-la-educacion-no-formal). Το πρόγραμμα είναι κυρίως προσανατολισμένο στη βελτίωση της απασχολησιμότητας των νέων και στην ενθάρρυνση της συμμετοχή τους στις εθελοντικές δραστηριότητες με το να πιστοποιεί τις γνώσεις που λαμβάνονται μέσω της συμμετοχής τους στις δράσεις των νέων. Κατά τη διάρκεια του 2018, έχουν γίνει τροποποιήσεις και θα είναι διαθέσιμες το 2019.

Στη Γαλλία: Πολλά εργαλεία έχουν σχεδιαστεί από το 2002 – πολλοί οδηγοί έχουν δημοσιευτεί από το Υπουργείο για την Νεολαία και Αθλητισμό (με ευθύνη των συνδέσμων και για αυτό με ευθύνη να στηρίζουν τους εθελοντές) και από τον Εθνικό Οργανισμό για τον Εθελοντισμό (France Benevolat από το 2001) διδακτικά εργαλεία όπως το πορφόλιο που σχεδιάστηκε για την αξιολόγηση της εθελοντικής εμπειρίας κάτω από το πρόγραμμα VAEB (iriv & allii, 2003-2006), έχει προσαρμοστεί στους μαθητές σε συνεργασία με το δίκτυο συνδέσμων των μαθητών ANIMAFAC, ένας οδηγός που δημοσιεύτηκε από τη Διεύθυνση Νεολαίας και Σπορτ στην Britany (2004) για τον εθελοντισμό, μία εργαλειοθήκη για την καταγραφή της εθελοντικής εμπειρίας (δημοσιευμένη από συνδέσμους στο τομέα της Νεολαίας)

Στην Ιταλία: Η αναγνώριση της τυπικής και μη-τυπικής εκπαίδευσης αντιπροσωπεύεται από το Διάταγμα ν.139 της 22ας Αυγούστου 2007 "*Regulations containing norms in matter of fulfillment of compulsory education*" που έχει αναγνωρίσει τις 8 κύριες δεξιότητες της πολιτότητας. Το σύστημα επικύρωσης της μάθησης που αποκτείται στη διάρκεια της πρακτικής της εθελοντικής δράσης στο δημόσιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη προσπάθεια εξεύρεσης εργασίας ή για την αναγνώριση μονάδων κατάρτισης. Από την άλλη, οι δραστηριότητες αναψυχής για νέους (αθλητικοί σύνδεσμοι, πρόσκοποι, κλπ) στη βάση του διατάγματος του Υπουργείου Παιδείας μπορεί να προσμετρήσουν ως μονάδες κατάρτισης στην ανώτερη εκπαίδευση.

Στη Σλοβενία: Η μεγαλύτερη υπηρεσία εθελοντισμού Slovenska filantropija (Σλοβένικη Φιλανθρωπία) παρέχει κατάρτιση σε εθελοντές (εισαγωγική, σε διάφορους τομείς) και για καθοδηγητές (επίλυση συγκρούσεων στον εθελοντισμό παιδιών και νέων). Οι καθοδηγητές είναι επίσης εκπαιδευμένοι να επικυρώνουν την εμπλοκή και τα επιτεύγματα των εθελοντών. Οι πλείστοι εθελοντές κρατούν αρχείο με τις εθελοντικές τους δράσεις χρησιμοποιώντας ένα είδος πορτφόλιου, το πιο καλά γνωστό ηλεκτρονικό πορτφόλιο (eP), MEPI, Youthpass, Μαθησιακό ημερολόγιο, Προσωπικό προφίλ με βάση τις εκθέσεις προόδου.

Στην Κύπρο: Ο μεγαλύτερος όγκος κατάρτισης εθελοντισμού στην Κύπρο παρέχεται από το 'Κέντρο Επιμόρφωσης, Κατάρτισης και Έρευνας' του 'Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού' το οποίο στοχεύει διαφορετικές ομάδες ατόμων και ΜΚΟ. Έχουν αναπτύξει πολλά εργαλεία στην πάροδο του χρόνου συμπεριλαμβανομένων των εργαλείων 'κατάρτιση για τη δημιουργία ικανοτήτων', 'ικανότητες εθελοντισμού και διοίκηση' και 'μέθοδοι και στρατηγικές χρηματοδότησης'. Η προσέγγιση Jucivol όμως είναι καινούργια για το Νησί με πολλές προοπτικές για περαιτέρω δουλειά.

JUNIOR CITIZENS THROUGH
VOLUNTEERING

5.- Τυπικός / Μη-Τυπικός / Άτυπος Εθελοντισμός

Τα επίσημα στατιστικά στοιχεία λαμβάνουν υπόψιν τους εθελοντές οι οποίοι είναι εμπλεκόμενοι στις μη-κερδοσκοπικές οργανώσεις (τυπικός εθελοντισμός). Ωστόσο, ένα σημαντικό ποσοστό εθελοντών εμπλέκετε ολοένα εκτός των οργανισμών. Σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη (ΗΕ, 2018), το 70% του εθελοντισμού είναι άτυπης μορφής. Αυτές οι νέες μορφές συμμετοχής δίνουν την πλήρη εικόνα του εθελοντισμού των νέων, αρχίζοντας στη μη-τυπική βάση – λόγω του ότι είναι λιγότερο απαιτητικός αλλά και δυσκολότερο να αξιολογηθεί – πριν εμπλακούν στον τυπικό εθελοντισμό που θα αναγνωριστεί επισήμως.

Ο Τυπικός Εθελοντισμός εφαρμόζεται σε ένα τυπικό μη-κερδοσκοπικό οργανισμό, με νομική οντότητα και δομές (ίδρυμα, ΜΚΟ, τοπική διοίκηση) που οδηγεί σε μία επίσημη πιστοποίηση της δράσης. Ο τυπικός εθελοντισμός γίνεται σκόπιμα από την προοπτική του εθελοντή.

Ο Μη-Τυπικός Εθελοντισμός πηγάζει από τις δραστηριότητες της κοινωνικής ζωής, οι οποίες σχετίζονται με τη γειτονιά ή την κοινότητα του ατόμου. Δεν είναι δομημένος (ως προς την επίτευξη δραστηριοτήτων ή αντικειμενικών στόχων, χρόνου ή στήριξη που θα πρέπει να παραχωρηθεί) και δεν οδηγεί σε καμία πιστοποίηση. Ο μη-τυπικός εθελοντισμός γίνεται σκόπιμα παρόλο που μερικές φορές ζητείται απευθείας από τη γειτονιά ή την κοινότητα (η ιδέα εμπνέεται από άλλους).

Ο Άτυπος Εθελοντισμός ενσωματώνεται στις προγραμματισμένες δραστηριότητες που δεν είναι αποκλειστικά σχεδιασμένες ως εθελοντικές, αλλά οι οποίες εμπεριέχουν μια σημαντική εθελοντική εμπειρία (ημι-δομημένος εθελοντισμός). Γίνεται σκόπιμα από τον εθελοντή και δεν οδηγεί σε καμιά πιστοποίηση.

Πηγή: Εμπνευσμένο από τους ορισμούς που παρέχονται από το CEDEFOP (2002) για τη τυπική, μη-τυπική και άτυπη μάθηση.

Στην Ισπανία: Σε σχέση με την επίσημη αναγνώριση της εθελοντικής εργασίας, ο Νόμος 45/2015 αφιερώνει ένα τμήμα (Τίτλος VI, Άρθρα 20-24) στην 'Προώθηση και Αναγνώριση της Εθελοντικής Δράσης': το Άρθρο 20 για τα μέτρα προώθησης του εθελοντισμού, το Άρθρο 21 για την προώθηση του εθελοντισμού στις ιδιωτικές επιχειρήσεις, το Άρθρο 22 για την προώθηση του εθελοντισμού στα πανεπιστημιακά ιδρύματα, το Άρθρο 23 για τα μέτρα αναγνώρισης και κοινωνικής αξιολόγησης του εθελοντισμού και το Άρθρο 24 για την πιστοποίηση και αναγνώριση των εθελοντικών δράσεων.

Στη Γαλλία: Όλο και περισσότεροι άνθρωποι αναμειγνύονται στην εθελοντική δράση εκτός των οργανισμών επειδή είναι πιο απαιτητικοί, καλύτερα ενημερωμένοι και επομένως πιο επικριτικοί όταν δεν λαμβάνουν τις απαντήσεις που αναζητούν. Από τον εθελοντισμό της μια φοράς μέχρι τον συστηματικό εθελοντισμό σε γειτονιές, άτυπο και μη-τυπικό εθελοντισμό συμπεριλαμβάνεται ένα ποικίλο εύρος συμμετοχής. Η διαφορά μεταξύ τυπικού εθελοντισμού (σε ένα σύνδεσμο ή μη κερδοσκοπικό οργανισμό) και άτυπου/μη-τυπικού εθελοντισμού (εκτός των οργανισμών) είναι το επίπεδο ευθύνης, δέσμευσης και βιωσιμότητας της εμπλοκής. Μερικές φορές δεν αξίζει μια τυπική δέσμευση.

Στην Ιταλία: Σύμφωνα με την έρευνα "*Volontari e attività volontarie in Italia. Antecedenti, impatti, esplorazioni*" (Bologna, Il Mulino, 2016), στην Ιταλία 6,63 εκατομμύρια (12.6%) των ανθρώπων δεσμεύεται έναντι των άλλων χωρίς όφελος : 4.14 εκατομμύρια (7.9%) του συνόλου το κάνει στα πλαίσια ενός οργανισμού και 3 εκατομμύρια (5.8%) ιδιωτικός (Istat 2013 data). Υπάρχουν δύο κατηγορίες πολύ ανομοιογενείς, όπου είναι δύσκολο να καθορίσεις 'κοινό' τύπο εθελοντισμού και κοινές διευθετήσεις. Η ανομοιογένεια της εικόνας σε σχέση με τον εθελοντισμό υπονοεί ότι στην Ιταλία δεν υπάρχει καθορισμένη διαδικασία ως προς την επικύρωση των τυπικών και μη-τυπικών ικανοτήτων.

Στην Σλοβενία: Ο Τυπικός εθελοντισμός στη Σλοβενία ενστερνίζεται υποχρεώσεις για τους εθελοντές, το δικαίωμα να κάνουν παράπονα και την οργανωμένη δομή αξιολόγησης των παραπόνων. Επιπρόσθετα, προσφέρει την ασφάλεια του εθελοντή σε περίπτωση ανεργίας, ευθύνες των εθελοντικών οργανώσεων και προνοεί ευθύνη για τον εθελοντικό οργανισμό για τις ζημιές που μπορεί να προκληθούν. Επίσης, υπαγορεύει τις οδηγίες για κατάλληλη κατάρτιση, απαιτεί καθοδήγηση και προβλέπει μια βράβευση των ειδικών επιτευγμάτων του εθελοντή. Ο τυπικός

εθελοντισμός υπερβαίνει σε αριθμούς συμμετοχής τον άτυπο και μη-τυπικό εθελοντισμό.
Στην Κύπρο: Στο Κυπριακό περιβάλλον, δεν υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ τυπικού, άτυπου και μη-τυπικού εθελοντισμού και η Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου καταμετρά μόνο τις αναφορές εθελοντών που δρουν μέσα σε τυπικά περιβάλλοντα. Παρόλα αυτά, μια πληθώρα εθελοντικών δράσεων αναπτύσσεται σε μη-τυπικά περιβάλλοντα σε μικρές κοινότητες, γειτονιές και τις εκκλησίες, συχνά με δράσεις της στιγμής, για να καλυφθούν άμεσες ανάγκες ανθρώπων που υποφέρουν συμπεριλαμβανομένων ανθρώπων που υποφέρουν από την φτώχεια και τις ασθένειες.

JUNIOR CITIZENS THROUGH VOLUNTEERING

6.- Που και πώς να γίνω εθελοντής στη χώρα μου

Κύρια **καθοδήγηση** για μια ουσιαστική και επιτυχημένη εθελοντική εμπειρία:

1. **Επίλεξε** ένα οργανισμό κοντά στο σπίτι σου σε σχέση με την κλίση σου σε ένα ειδικό πεδίο δράσης (σχολική καθοδήγηση, αθλητική πρακτική, πολιτισμική γνώση..).
2. **Σύγκρινε** οργανισμούς ερευνώντας στο διαδίκτυο για να έχεις μια ξεκάθαρη ιδέα των δράσεων που πραγματοποιούνται από τον οργανισμό και των δράσεων που έχουν ήδη εφαρμοστεί.
3. **Επικοινώνησε απευθείας με** τον οργανισμό και ζήτα να συναντήσεις κάποιον για να σου εξηγήσει την εργασία που πρέπει να γίνει και τις προϋποθέσεις για να γίνει κάποιος εθελοντής.
4. **Ζήτησε** ένα υπεύθυνο άτομο για να απαντήσει στις ερωτήσεις σου και να σε καθοδηγήσει στις πρώτες εβδομάδες της εθελοντικής σου δράσης στον οργανισμό.
5. **Μην υποτιμήσεις** τις δεξιότητες και ικανότητες με βάση το προσωπικό ή εκπαιδευτικό σου υπόβαθρο.
6. **Μην υπερεκτιμήσεις** το χρόνο που θα μπορείς να αφιερώνεις στη δράση, ιδιαίτερα αν θα πρέπει να κοιτάξεις για εργασία ή κατάρτιση.
7. **Μην διστάσεις** να εισηγηθείς οποιαδήποτε δραστηριότητα λαμβάνοντας υπόψη τον κόσμο που ο οργανισμός απευθύνεται και τις πιθανές οικονομικές προϋποθέσεις για να επιτευχθεί μια τέτοια δράση.
8. Μετά από ένα μήνα, **ζήτησε μια αναφορά** αξιολόγησης από το υπεύθυνο άτομο.
9. **Κατέγραψε** όλες τις δράσεις ή εισηγήσεις που έχεις κάνει με μια κριτική διάθεση.
10. **Μην διστάσεις** να αποχωρήσεις εάν δεν βρεις κάποιο υπεύθυνο άτομο να απαντήσει στις ερωτήσεις σου ή να σε στηρίξει στα πρώτα βήματά σου στον οργανισμό.

JUNIOR CITIZENS THROUGH VOLUNTEERING

In Spain: Πέραν από τις ιστοσελίδες των μεγάλων οργανισμών με προγράμματα εθελοντισμού (Ερυθρός Σταυρός, Caritas), η Πλατφόρμα Εθελοντισμού στην Ισπανία (http://www.plataformavoluntariado.org/) είναι, χωρίς αμφιβολία, η κύρια αναφορά συντονισμού εθελοντικής δράσης στην Ισπανία. Το Ινστιτούτο Νεολαίας (http://www.injuve.es/participacion-y-voluntariado) είναι επίσης μια καλή πηγή πληροφοριών και πρόσβασης στον τυπικό εθελοντισμό διαθέσιμο στους νέους. Στο επίπεδο των περιοχών, κάθε Αυτόνομη Κοινότητα έχει τη δική της νομοθεσία εθελοντισμού και εθελοντικές πλατφόρμες αποτελούμενες από τοπικούς συνδέσμους (https://juventud.jcyl.es/web/jcyl/Juventud/es)

Στη Γαλλία: Το εθνικό κέντρο εθελοντισμού (France Bénévolat από το 2000) έχει μια ιστοσελίδα με γενική παρουσίαση της Γαλλίας με μερικές έρευνες και βιβλιογραφία https://www.francebenevolat.org/

Συμπληρωματικά, ακόμη μια πλατφόρμα προσφέρει πληροφόρηση για τους πολλούς τρόπους εμπλοκής https://www.tousbenevoles.org/

Μια ειδική πλατφόρμα επικεντρώνεται στους νέους και προβάλει πιο εξιδεικευμένη πληροφόρηση https://www.jeuneetbenevole.org/

Στο τοπικό επίπεδο, το παράδειγμα της πλατφόρμας του Δημαρχείου του Παρισιού μπορεί να είναι καλό παράδειγμα πρακτικής προσέγγισης: https://jemengage.paris.fr/

Στην Ιταλία: Εκτός από τις ιστοσελίδες των μεγάλων οργανισμών με προγράμματα εθελοντισμού (Ερυθρός Σταυρός, Caritas), υπάρχουν πολλές πλατφόρμες που προσφέρουν υπηρεσίες εθελοντισμού στο εθνικό επίπεδο:

- CESVOT: εθνικός οργανισμός που είναι οργανωμένος σε επίπεδο περιοχών. Τα Κέντρα πρέπει να οργανώνουν, διοικούν και προσφέρουν τεχνική στήριξη, κατάρτιση και πληροφόρηση για να προωθούν και ενδυναμώνουν την παρουσία και ρόλο των εθελοντών στο τριτογενή τομέα.

- www.volontariperungiorno.it: είναι ένας σύνδεσμος με έδρα το Μιλάνο. Αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο οργανισμό στην Ιταλία όσο αφορά την αντιστοίχιση προσφοράς και ζήτησης.

- PROVACI: είναι ένα πρόγραμμα εθελοντισμού που αναπτύχθηκε στο Νότο. Το αντικείμενο του προγράμματος είναι η προώθηση της

εθελοντικής εμπειρίας μέσω ενός συστήματος έρευνας, κατανομής και διατίμησης της εθελοντικής υπηρεσίας.

Στη Σλοβενία:

- Σλοβένικη Φιλανθρωπία. Σύνδεσμος εθελοντικής εργασίας https://www.filantropija.org/; μια ομπρέλα εθελοντικών οργανώσεων, δραστήρια στην ευαισθητοποίηση και αλλαγές στην εθελοντική πολιτική

- www.prostovoljstvo.org – ηλεκτρονική υπηρεσία εθελοντισμού

- Ινστιτούτο Εθελοντισμού; http://www.zavod-voluntariat.si/ προσφέρει στήριξη σε άτομα που ψάχνουν εθελοντική εργασία στο διεθνές επίπεδο

- Δημόσιο Ινστιτούτο Νέοι Δράκοι – ένα κέντρο για ποιοτική αναψυχή νέων https://www.mladizmaji.si/; ένα δίκτυο που προσφέρει χώρο για δραστική και δημιουργική ενασχόληση των νέων

- Συμβουλευτικό Πληροφοριακό Κέντρο Νεολαίας της Σλοβενίας http://www.misss.si/; εφαρμόζει συμβουλευτική, μη-τυπική εκπαίδευση και κατάρτιση, προωθεί τη δραστική συμμετοχή και τον εθελοντισμό.

- Ινστιτούτο BOB; http://www.zavod-bob.si/, σύνδεσμος για την καταπολέμηση την πρόωρης εγκατάλειψης από το σχολείο μέσω του εθελοντισμού.

Στην Κύπρο:

Το Κέντρο Εθελοντισμού του ΠΣΕΕ http://www.volunteerism-cc.org.cy/Default.aspx είναι η επίσημη δομή προώθησης εθελοντικής δράση, κατάρτισης εθελοντών και εκπαιδευτών, αναγνώρισης εθελοντικών αναγκών, εγγραφής εθελοντών και αντιστοίχισης της ζήτησης και προσφοράς των εγγεγραμμένων εθελοντών. Παρόλα αυτά, υπάρξει η δυνατότητα εγγραφής ή εντοπισμού εθελοντικών διαφημίσεων σε οργανισμούς εθελοντισμού που έχουν μεγαλύτερες δομές όπως είναι ο Ερυθρός Σταυρός και ο Αντικαρκινικός Σύνδεσμος.

7.- Εθελοντισμός στο εξωτερικό: στην Ευρώπη και στον κόσμο

Η Ευρωπαϊκή Εθελοντική Υπηρεσία είναι ένα διεθνές πρόγραμμα εθελοντισμού που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Επιτρέπει στους νέους που διαμένουν νόμιμα στην Ευρώπη, μεταξύ των ηλικιών 18 -30 χρόνων, να διεξάγουν μια διεθνή εθελοντική δραστηριότητα σε ένα οργανισμό ή στο δημόσιο στην Ευρώπη, Ασία ή Νότιο Αμερική για μια περίοδο από 2 μέχρι 12 μήνες. Προσφέρει αποζημίωση των ταξιδιωτικών εξόδων και πλήρη κάλυψη του κόστους φαγητού και διαμονής για το διεθνή εθελοντή. Λόγω της πολυπολιτισμικής και μη-τυπικής διάστασής της, η Ευρωπαϊκή Εθελοντική Υπηρεσία αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία για να έρθεις σε επαφή με πολιτισμούς διαφορετικούς από το δικό σου και να αποκτήσεις δεξιότητες και δυνατότητες χρήσιμες για την προσωπική και επαγγελματική σου ανάπτυξη.

Πηγή: https://europa.eu/youth/volunteering_en

Η ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη αναγνωρίζει ρητά τις εθελοντικές ομάδες ως παράγοντες για την επίτευξη των 17 Βιώσιμων Στόχων Ανάπτυξης (γνωστοί επίσης ως Παγκόσμιοι Στόχοι) για την εξάλειψη της φτώχειας, τον αγώνα ενάντια στις ανισότητες και τις αδικίες και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής (Σύνοδος Κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για την Βιώσιμη Ανάπτυξη, Σεπτέμβριος, 2015). Η Ατζέντα καθιστά τον Εθελοντισμό ως μέσω για τη βιώσιμη ανάπτυξη, δείχνοντας ότι αυτοί οι παγκόσμιοι στόχοι είναι καθολικοί, συμπεριληπτικοί και σηματοδοτούν μια τολμηρή δέσμευση για τον κόσμο και τον πλανήτη.

Πηγή: https://www.unv.org/become-volunteer

Στην Ισπανία: Η Ισπανική Νομοθεσία για τον Εθελοντισμό δεν περιορίζει το εδαφικό πεδίο εθελοντικής δράσης (στην Ισπανία ή στο εξωτερικό), δεδομένου ότι αυτές οι δράσεις είναι μέρος ενός εθελοντικού προγράμματος. Το Injuve παρέχει χρήσιμες πληροφορίες σε Διεθνή Εθελοντικά προγράμματα. Πρόσφατα, τα Ισπανικά πανεπιστήμια γίνονται όλο και πιο σχετικά στην ανάπτυξη εθελοντικών και συνεργατικών προγραμμάτων στο εξωτερικό. Επί αυτού, για παράδειγμα, το Πανεπιστήμιο του Burgos έχει διάφορα εθελοντικά προγράμματα στη Διεθνή Συνεργασία (https://www.ubu.es/voluntariado) .

Στη Γαλλία: Ο φορέας υπεύθυνος του Νεανικού Εθελοντισμού στο εξωτερικό στον τομέα της Νεολαίας και του Αθλητισμού είναι το Agence Erasmus France Jeunesse et Sport. Στηρίζει: νέους από τα 18 μέχρι τα 30 χρόνια που είναι πρόθυμοι να εμπλακούν σε μια Ευρωπαϊκή Εθελοντική υπηρεσία (EVS από το 1996) σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, νέους από τα 16 – 25 χρόνια (και μέχρι τα 30) που θέλουν να εμπλακούν σε μια πολιτειακή υπηρεσία στο εθνικό επίπεδο. Υπάρχουν επίσης διάφορες ιστοσελίδες αφιερωμένες στον Νεανικό Εθελοντισμό (όπως αυτή των Ηνωμένων Εθνών) που είναι πολύ χρήσιμη για τους νέους στη Γαλλία.

Στην Ιταλία: Στην Ιταλία, η διεθνής κινητικότητα εθελοντών επιτρέπεται και ενθαρρύνεται εκφραστικά από το Υπουργείο Εργασίας. Ανάμεσα στον αριθμό των συνδέσμων που προωθούν αυτού του είδους κινητικότητας, ένα από τα πιο σημαντικά παραδείγματα αντιπροσωπεύεται από το Scambieuropei, μία πλατφόρμα που συμπεριλαμβάνει τα σχετικά για τη ζήτηση και προσφορά του εθελοντισμού και την αντιστοίχιση σε όλη την Ευρώπη.

Στη Σλοβενία: Ο βασικός οργανισμός που προσφέρει πληροφορίες και βοηθάει τους νέους να εμπλακούν στο διεθνή εθελοντισμό βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα είναι το Zavod Voluntariat, Service Civil International (SCI) Slovenia; http://www.zavod-voluntariat.si/.

Στην Κύπρο: Οι Κύπριοι εθελοντές που ενδιαφέρονται να προσφέρουν τις εθελοντικές τους υπηρεσίες εκτός του Νησιού συνήθως δρουν στα πλαίσια δομών οργανισμών/φορέων που βρίσκονται εκτός της χώρας συνήθως με οργανισμούς εγκατεστημένοι ή έχουν παραρτήματα στην Ελλάδα επειδή δεν υπάρχουν τέτοιοι φορείς στο Νησί. Εναλλακτικά, κάποιος μπορεί να εκτελέσει εθελοντικές δραστηριότητες εκτός της χώρας μέσω της συμμετοχής σε συγκεκριμένα χρηματοδοτούμενα προγράμματα, κάτω από το πρόγραμμα Erasmus+, για παράδειγμα.

8.- Η προσωπική λίστα ελέγχου για την εθελοντική μου δράση

Έχοντας μελετήσει όλα τα διαφορετικά σημεία που παρουσιάστηκαν σε αυτό τον οδηγό, νιώθω έτοιμος/η να γίνω εθλοντής/τρια:

1) **Ξέρω το χρόνο που μπορώ να αφιερώσω στον εθελοντισμό**
   Την βδομάδα 2 μέχρι 3 ώρες (Τετάρτη, Σάββατο, Κυριακή…)
   Τον μήνα 2 με 3 μέρες

2) **Ξέρω την εμπειρία που θέλω να αποκτήσω**
   Στον Πολιτισμό, θέλω να διαβάζω ιστορίες στους ηλικιωμένους σε βιβλιοθήκες,
   Στον Αθλητισμό, θέλω να είμαι διαιτητής ποδοσφαίρου,
   Στο Περιβάλλον, θέλω να προστατεύω τα πουλιά στην πόλη μου,
   Στις Τέχνες, θέλω να…

3) **Ξέρω την ικανότητα που θέλω να μοιραστώ με τους άλλους εάν και είναι ακόμα σε θεωρητικό επίπεδο λόγω του ότι δεν είχα ακόμη την ευκαιρία να εμπλακώ πρακτικά**
   Μετά από μερικές σπουδές στην νομική, υποθέτω ότι θα μπορούσα να υποστηρίξω μετανάστες στις διαδικασίες συμπλήρωσης εγγράφων.

4) **Ξέρω τη χρήση που θα μπορούσα να κάνω μια τέτοιας εθελοντικής εμπειρίας**
   για τις σπουδές μου,
   για το επαγγελματικό μου μέλλον,
   για την προσωπική μου ανάπτυξη,
   για την οικογένεια και τους φίλους μου.

5) **Ξέρω το επίπεδο της ικανότητας που θα ήταν χρήσιμο ή επιβαλλόμενο να έχω ως εθελοντής και να το αξιολογώ ως μια συνεχής εμπειρία**
   Επίπεδο 1 – ικανότητα με βοήθεια
   Επίπεδο 2 – συλλογική ικανότητα μπορεί να είναι αρκετή
   Επίπεδο 3 – μπορεί να επιβάλλεται αυτόνομη ικανότητα

JUNIOR CITIZENS THROUGH VOLUNTEERING

Επίπεδο 4 – ικανότητα εμπειρογνωμοσύνης- επιπρόσθετη αξία
Επίπεδο 5 – δημιουργία ικανότητας – θα ήταν μια προοπτική σε βάθος χρόνου

Στην Ισπανία: Η Yinelda είναι από τη Δομινικανή Δημοκρατία. Αναφέρει ότι συμμετείχε για πρώτη φορά σε ένα πρόγραμμα εθελοντισμού που οργανώθηκε από το σχολείο της που ασχολείτο με την παροχή βοήθειας σε ηλικιωμένα άτομα, όπως τις δουλειές στο σπίτι και βόλτες με τα ηλικιωμένα άτομα. Θεωρεί ότι αυτή ήταν η 'εμπειρία με την μεγαλύτερη ικανοποίησης της ζωής της'.

Στη Γαλλία: Ο Abdoulaye ήταν εθελοντής από τα παιδικά του χρόνια στην Σενεγάλη. Η μητέρα του ήταν καλά εμπλεκόμενη σε δραστηριότητες συνδέσμων και σε πολιτικές επίσης. Όταν ήρθε στη Γαλλία για τις σπουδές του, άρχισε εθελοντική δράση στην πόλη του (Les Mureaux, Yvelines) διδάσκοντας Αγγλικά σε νέους λόγω του ότι σπούδαζε Εφαρμοσμένες Ξένες Γλώσσες στο Πανεπιστήμιο. Αφιέρωνε τουλάχιστον ένα απόγευμα τη βδομάδα σ' αυτή τη δραστηριότητα. Τον βοήθησε πολύ να επιτύχει στις σπουδές του και απέκτησε την πρώτη του επαγγελματική εμπειρία.

Στην Ιταλία: Ο Alessio, από την Ιταλία, πέρασε έξι μήνες στην Ταϊλάνδη, διδάσκοντας Γαλλικά σε ένα μικρό σχολείο στα προάστια της Μπανγκόκ, την πρωτεύουσα. Η δραστηριότητα αναπτυσσόταν τέσσερις μέρες τη βδομάδα και περιελάβανε όλα τα πρωινά, διδασκαλία και διόρθωση εργασιών. Αυτή η εμπειρία αποτέλεσε ένα ουσιαστικό βήμα και για την επαγγελματική και την προσωπική του ανάπτυξη.

Στη Σλοβενία: Η Aisha είναι μια Μαροκινή που ζει σε μια μικρή πόλη Βορειοανατολικά της Σλοβενίας. Παρόλο που είναι διαζευγμένη μητέρα, κάνει εθελοντισμό τακτικά στο Κοινοτικό Κέντρο Σπίτι της Ευτυχίας που διοικείται από άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Αυτή η εθελοντική της δράση την βοήθησε να αναπτύξει το κοινωνικό της δίκτυο και να γνωρίσει περισσότερες γυναίκες από την πόλη. Έχουν αναγνωρίσει τις ικανότητές της και της προσέφεραν εργασία.

Στην Κύπρο: Ο Γιάννης ως μαθητής γυμνασίου στην αγροτική Λευκωσία, ενθουσιασμένος από άλλα σχολικά προγράμματα, άρχισε ένα εθελοντικό πρόγραμμα στην περιοχή του. Άρχισαν να μαζεύουν καπάκια από πλαστικές μπουκάλες για ανακύκλωση και σε συνεργασία με τον Αντι-

ρευματικό Σύνδεσμο ανταλλάσσουν τα καπάκια με τροχο-καθίσματα. Ο Γιάννης σήμερα νιώθει πολύ περήφανος επειδή αυτή η πρωτοβουλία εξακολουθεί να εφαρμόζεται και εξαπλώθηκε από πολλούς νέους της περιοχής του.

JUNIOR CITIZENS THROUGH
VOLUNTEERING

9.- Σχετική βιβλιογραφία

Από την δεκαετία του 90, πολλά βιβλία έχουν δημοσιευθεί στον τομέα του Εθελοντισμού μετά τη μη-κερδοσκοπική δημοσκόπηση που έχει ξεκινήσει το Πανεπιστήμιο Johns Hopkins (Βαλτιμόρη, ΗΠΑ), για την προετοιμασία του Διεθνούς Έτους Εθελοντισμού (2001) και αργότερα του Ευρωπαϊκού Έτους Εθελοντισμού (2011).

Σύνδεσμος Οργανισμών Εθελοντικών Υπηρεσιών (AVSO, 2005), *Πολιτική Υπηρεσία Νέων στην Ευρώπη – Πολιτικές και Προγράμματα: Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Τσεχία, Πολωνία και στο Ευρωπαϊκό επίπεδο:* Pisa: Plus-Pisa University Press 426 pp.

Dingle A. (editor) (2001) Μετρώντας τον Εθελοντισμό: Πρακτικό Πακέτο Εργαλείων. Bonn: Independent Sector and UNV.

Davis Smith J., Ellis A., Gaskin K., Howlett S. and Stuart J., (****) «Πακέτο Εργαλείων Αξιολόγησης για την Εκτίμηση Επιπτώσεων του Εθελοντισμού – Ένας πρακτικός οδηγός για την αξιολόγηση της διαφοράς που επιφέρει ο εθελοντισμός», Λονδίνο: NCVO 60 pp.

GHK, (2010) Μελέτη για τον Εθελοντισμό στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Salamon L.M. & Sokolowski W. (2001) «Η Προοπτική του Εθελοντισμού μεταξύ Χωρών: Στοιχεία από 24 Χώρες». *Έγγραφα Εργασίας του Προγράμματος στο μη-Κερδοσκοπικό Τομέα του Πανεπιστημίου Johns* Hopkins*, v.* 40. Βαλτιμόρη: The Johns Hopkins Center for Civil Society Studies, 34pp.

JUNIOR CITIZENS THROUGH VOLUNTEERING

Στην Ισπανία: Πρόσφατες δημοσιεύσεις που απευθύνονται στον νεανικό εθελοντισμό

Arias, B. et al. (2015) *El voluntariado transforma si sabemos cómo*. Ed. Ongawa

Arias Careaga, S. (2016) "El fomento y la promoción del voluntariado en las universidades españolas". *Revista Española del Tercer Sector*. N. 34: 39-63. (New areas of volunteering)

Cedena, B. (2015) "Vol+: certificación de competencias a través del voluntariado". *Revista Española del Tercer Sector*. Nº 31: 149-156. (Certification of competences through volunteering)

Castellano Garrido, I. (2015) "Así somos. El perfil del voluntariado social en España". *Revista Española del Tercer Sector*. Nº 31: 37-63 (Sociodemographic characteristics of volunteers in Spain)

Medina Ruiz, E. (2016) "El voluntariado en España: situación actual, tendencias y retos". *La Razón Histórica*, N.33: 110-129.

Sajardo Moreno, A. & Ribas Bonet, M.A. (2014) "La inversión social de las empresas: el voluntariado corporativo en España". *CIRIEC-España, Revista de Economía Pública, Social y Cooperativa*, nº 80: 161-186.

Στη Γαλλία:

France Bénévolat, Reconnaissance et valorisation de l'engagement bénévole, compte-rendu des Ateliers du bénévolat d'octobre 2017, avril 2018

Halba B (2018), « Les bénévoles d'accompagnement : accompagner & valoriser un engagement singulier et une expérience spécifique », Grenoble : revue JALMALV, 2018/4 , n°135 ?

Halba, B. (2014) - Volunteering – an alternative pedagogical strategy to combat Early School Leaving and to enhance Success at School, - review Šolsko polje , Ljubljana: Educational Research Institute, septembre 2014.

Halba B. (2011), Guide pratique du Bénévolat, Paris : Larousse.

Halba B. (2006), Gestion du bénévolat et du volontariat, Bruxelles : De Boeck.

Pujol L. (2009), Management du bénévolat, Paris : Vuibert.

Στην Ιταλία:

Πρόσφατες δημοσιεύσεις και έρευνες:

- "*Volontari e attività volontarie in Italia. Antecedenti, impatti, esplorazioni*", by Riccardo Guidi, Ksenija Fonović and Tania Cappadozzi, Bologna, Il Mulino, 2016.

- "*Il ruolo dei volontari del terzo settore: verso una qualificazione professionale?*", Giovanna Boccuzzo, Department od Statistics, University of Padova, 2008.

- "*Volontariato e innovazione sociale oggi in italia*", by Ugo Ascoli and Emmanuele Pavolini, Bologna, Il Mulino, 2017.

Στη Σλοβενία:

Bezjak, Simona, Eva Klemenčič, Dan Podjed, Alenka Mlakar. *Medkulturni odnosi, dialog in kompetence: strokovni priročnik*. Ljubljana: Ergo inštitut, inštitut za uporabo znanosti, 2014.

Blazinšek Domenis, A. (2010). *ABC prostovoljstva: priročnik za mentorje*. Ljubljana: Slovenska filantropija, Združenje za promocijo prostovoljstva.

Gladek, N. A. (2015), *ABC prostovoljstva v šolah: priročnik za mentorje in koordinatorje prostovoljcev v šolah*. Ljubljana: Slovenska filantropija, Združenje za promocijo prostovoljstva.

Gril, Alenka. *Prostovoljstvo je proizvodnja smisla*. Ljubljana: Pedagoški inštitut, 2007.

Podjed, Dan. 2014. In Search of Lost Volunteering. *Traditiones* 43(3): 7–13.
Prostovoljstvo mladih: programski dokument. (2012),Where Ljubljana: Mladinski svet Slovenije =
National Youth Council of Slovenia.

Škoberne, Jan. *Prostovoljstvo*. Mladinski svet Slovenije, 2012.
http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:doc-ONPBM8IZ

Στην Κύπρο:

Παγκύπριος Οδηγός Προγραμμάτων και Υπηρεσιών των Εθελοντικών Οργανώσεων/ΜΚΟ (2010). Λευκωσία: Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού.

Χάρτα της Ενεργούς Πολιτότητας και Ενεργού Πολίτη (2017). Λευκωσία: Γραφείο Επιτρόπου Εθελοντισμού και ΜΚΟ

Διακήρυξη των Δικαιωμάτων και των Ευθυνών των Εθελοντών (2017) Λευκωσία: Γραφείο Επιτρόπου Εθελοντισμού και ΜΚΟ

JUNIOR CITIZENS THROUGH VOLUNTEERING

10.- Συνεχίζοντας με τη διαδικασία του JuCiVol

Το πρόγραμμα JuCiVol είναι ένα Ευρωπαϊκό πρόγραμμα κάτω από το Erasmus+, το οποίο έχει σχεδιάσει δύο κύρια εργαλεία:

1. Πρόγραμμα κατάρτισης νέων με επίκεντρο τους νέους που ζουν σε ευαίσθητες περιοχές,
2. Πρόγραμμα καθοδήγησης επαγγελματιών που εργάζονται με τους νέους για να μπορούν να αναγνωρίζουν και να αξιολογούν τις ικανότητες που ανακτώνται στον εθελοντισμό

Η κατάρτιση έχει εφαρμοστεί μεταξύ των νέων στις 5 χώρες που συμμετάσχουν στο πρόγραμμα. Αποτελείται από ένα 28σέλιδο έγγραφο που επεξηγεί:

1. Το περιβάλλον μέσα στο οποίο έχει σχεδιαστεί η κατάρτιση – οι προτεραιότητες του JuCiVol.
2. Παρουσίαση των ομάδων στις οποίες απευθύνεται το JuCiVol, νέοι που ζουν σε ευαίσθητες περιοχές και θέλουν να εμπλακούν στον εθελοντισμό.
3. Επεξήγηση της κύριας θεωρητικής αναφοράς – η προσέγγιση των ικανοτήτων και μερικά κύρια σημεία για να ληφθούν υπόψη στην εκτίμηση μιας εθελοντικής εμπειρίας.
4. Η προσέγγιση των 4 βημάτων: μια διαδικασία για την αναγνώριση και αξιολόγηση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αποκτούνται από τους νέους μέσω του εθελοντισμού (με επικέντρωση σε 2 ουσιαστικές ικανότητες).
5. Τις πέντε εισηγητικές ενότητες – από τη θεωρία στην πρακτική για την κατανόηση και εφαρμογή της διαδικασίας του JuCiVol.

Η κατάρτιση έχει μεταφραστεί στις πέντε εθνικές γλώσσες και είναι διαθέσιμες από τους εταίρους:

Επικοινωνία στην Ισπανία: Δρ. Mónica Ibáñez Angulo Πανεπιστήμιο του Burgos www.ubu.es; www.jucivol.eu
Επικοινωνία στη Γαλλία: Δρ. Bénédicte HALBA Institute for research and Information on Volunteering- www.iriv.net
Επικοινωνία στην Ιταλία: Δρ. Giovanna D'Alessandro ERIFO, Ente per la Ricerca e Formazione, - www.erifo.it
Επικοινωνία στη Σλοβενία: Δρ. Dan Podjed και Δρ. Marjeta Pisk Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts (ZRC SAZU): https://www.zrc-sazu.si/
Επικοινωνία στην Κύπρο: Δρ. Λουκάς Αντωνίου, Ινστιτούτο Εργασίας Κύπρου (ΙΝΕΚ-ΠΕΟ) www.inek.org.cy

JUNIOR CITIZENS THROUGH VOLUNTEERING

JUNIOR CITIZENS THROUGH
VOLUNTEERING

JUNIOR CITIZENS THROUGH
VOLUNTEERING

ΠΕΟ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΥΠΡΟΥ